

رئیس گروه پژوهش، زیرساخت و توسعه فناوری مطرح کرد؛

تولید سالانه ۸۰۰ مقاله و طرح پژوهشی در حوزه زیست فناوری / باید توسعه بازار و تجاری سازی محصولات دانش بنیان در اولویت قرار گیرد

رئیس گروه پژوهش، زیرساخت و توسعه فناوری ستاد توسعه زیست فناوری با تأکید بر این که سالانه ۸۰۰ رساله، پایان نامه، مقاله، طرح پژوهشی در این حوزه تولید می شود، گفت: در واقع رویکرد گروه پژوهش حمایت از رساله ها و پایان نامه هایی است که بتواند بخشی از نیاز یک صنعت یا شرکت دانش بنیان را برطرف کند.

به گزارش خبرنگار گروه علم و فناوری ایسکانیوز، حبیبه رحیمیان: ستاد زیست فناوری به عنوان یکی از ستادهای فناوری های راهبردی زیر نظر معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ایجاد شد و هدف از تشکیل آن ارتقا دانش و فناوری های زیستی به منظور کسب ثروت و رفاه عمومی است.

در همین راستا گفت وگویی را با سید حسن سعادت رئیس گروه پژوهش، زیرساخت و توسعه فناوری ستاد توسعه زیست فناوری ترتیب دادیم تا از نزدیک با فعالیت های این مجموعه بیشتر آشنا شویم.

ستاد زیست فناوری در این حوزه پژوهش و فناوری چه برنامه هایی را در دستور کار خود قرار داده است؟

این ستاد وظیفه اصلی سیاست گذاری و برنامه ریزی ملی، هماهنگی و هم افزایی منابع و امکانات کشور و نظارت بر پیشرفت زیست فناوری در کشور را بر عهده دارد.

پایش مستمر نظام پژوهش، زیرساخت و توسعه زیست فناوری، بررسی قوانین، آیین نامه ها و مقررات موجود کشور در زمینه زیست فناوری، به منظور شناسایی چالش های موجود نظیر پروژه های غیرهدفمند و موازی، ارایه راهکارهای مناسب برای ارتقای عملکرد و رفع موانع براساس سند زیست فناوری کشور و سایر قوانین بالادستی، کمک به مأموریت محوری و تقسیم کار موضوعی هوشمندانه بین مراکز و دستگاه های پژوهشی متناسب با اولویت های زیست فناوری، جهت دهی بلند مدت و ترسیم دورنمای لازم برای فعالیت های پژوهشی، تأمین زیرساخت های لازم و توسعه فناوری، نظارت و ارزیابی بر نحوه اجرای روش های حمایتی و تشویقی و بررسی میزان اثربخشی آنها در دستیابی به اهداف تعیین شده و تعیین شاخص های اثربخشی، برنامه ریزی به منظور ارتقای همکاری های پژوهشی با مراکز و مجامع بیوتکنولوژی و استانداردسازی در حوزه زیست فناوری در سطح ملی، منطقه ای و بین المللی و عضویت فعال در آنها، طراحی و ایجاد سامانه کارآمد در چارچوب مدیریت به هنگام نظام پژوهشی، توسعه فناوری و نوآوری های مرتبط، ایجاد کریدور خدمات پژوهشی و فناوری، با ایجاد و توسعه شبکه ملی آزمایشگاه های زیست فناوری ایران از جمله وظایف گروه پژوهش و زیرساخت توسعه فناوری است.

همچنین این گروه در راستای هماهنگ سازی و افزایش بهره وری ظرفیت ها و فعالیت های حوزه فناوری زیستی در سطح کشور، تعیین اولویت های تحقیقاتی دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی و یکپارچه سازی آن به منظور جلوگیری از تعدد تحقیقات بر روی موضوعات واحد و نیز شناسایی موضوعات مهم؛ طرح تقسیم کار ملی زیست فناوری را در دستور کار خود قرار داده است.

مکاتبه با ۱۱۰ دانشگاه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و پژوهشگاه و مراکز تحقیقاتی جهت اعلام محورهای زیست فناوری دستگاه مربوطه با توجه به توانمندی‌ها و زیرساخت‌های موجود، تشکیل کمیته پایش، ارزیابی و شبکه بندی تقسیم کار ملی زیست فناوری و راستی آزمایی خود اظهاری‌های دریافتی جدید و انطباق با ویژگی‌های آمایشی استان و شاخص‌های مذکور، انعقاد توافقنامه همکاری با ۴۳ دانشگاه و مرکز پژوهشی، تهیه مقدمات اینترنت پایه کردن تقسیم کار ملی، رصد فناوری‌های نوین جهت واگذاری به دانشگاه‌های توانمند و علاقه‌مند از جمله اقدامات مهم برای هماهنگ سازی و افزایش بهره‌وری ظرفیت‌ها و فعالیت‌ها در این حوزه است.

عمده دستاوردهای پژوهش و فناوری در سال گذشته بیشتر در چه بخش‌هایی بوده است؟

حمایت و تشویق سرآمدان حوزه زیست فناوری در بخش‌های مختلف پزشکی و دارویی، غذایی، کشاورزی، صنعت و محیط زیست، تدوین آئین نامه‌های جدید به منظور حمایت از رساله‌ها، دوره‌ها و طرح‌های تحقیقاتی مسئله محور که بتواند به حل مشکلات صنعت و جامعه کمک کند.

آیا دستاوردهای پژوهشی در بخش زیست فناوری منتج به محصول شده و درآمدزایی در این حوزه به چه صورت است؟

از آنجا که رویکرد جدید گروه پژوهش حمایت از طرح‌های مسئله محور است و زمان زیادی از اجرا و پیاده سازی کامل آن نمی‌گذرد، اطلاعات در این بخش در حال جمع آوری و بررسی است. این گروه هدف اصلی خود را حمایت از پژوهش و دستیابی به فناوری‌های تقاضا محور، کاربردی و محصول محور، توسعه بازار و برطرف کردن نیاز صنایع مختلف می‌داند و در راستای این مهم تلاش دارد منطبق با وظیفه ستادی خود در جهت دستیابی به اهداف این بخش تلاش کند.

سالانه چه تعداد پژوهش در حوزه زیست فناوری انجام می‌شود و این ستاد برای حمایت از پژوهش‌ها، مقالات و رساله دکتری چه برنامه‌هایی را در اولویت کاری خود قرار داده است؟

پژوهش‌های صورت گرفته در بخش‌های مختلف مورد توجه گروه قرار گرفته‌اند. حمایت‌های ما مبتنی بر آئین نامه‌های مختلفی است که در سایت ستاد زیست فناوری قرار دارد و برخی از آنها شامل حمایت از مقالات، حمایت از پایان نامه‌ها و رساله‌های دکتری، حمایت از دوره‌های فرصت مطالعاتی، دوره‌های پسادکتری، نشست‌های استانی و طرح‌های تحقیقاتی است. هر سال در مجموع در حدود ۵۰۰ تا ۸۰۰ رساله، پایان نامه، مقاله، طرح پژوهشی، تقاضای دوره فرصت مطالعاتی و پسادکتری و تقاضای برگزاری نشست استانی و ... در حوزه‌های مختلف زیست فناوری (اعم از پزشکی و دارویی، کشاورزی، صنایع غذایی، صنعت و محیط زیست و ...) توسط گروه پژوهش دریافت می‌شود. این تقاضاها توسط گروه مورد بررسی و داوری اولیه قرار می‌گیرند و مواردی که اولاً منطبق با محورهای تقسیم کار ملی هستند و ثانیاً دارای ارزش تجاری و کاربردی بیشتری هستند جهت بررسی نهایی به شوراهای منتخب پژوهش ارجاع می‌شود.

این شوراها شامل تیم‌های تخصصی در حوزه‌های مختلف زیست فناوری است. در این شوراها ضمن بررسی دقیق تقاضاهای دریافتی در صورت لزوم جلساتی با متقاضیان، دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و نمایندگان صنعت برگزار می‌شود و در نهایت پس از جمع بندی، مواردی که فرایند داوری طی کرده‌اند و مورد پذیرش قرار می‌گیرند.

برای کاربردی کردن مقالات و رساله های دانشگاهی چه باید کرد؟

باید به نیاز و تقاضای صنعت توجه شود. در واقع رویکرد گروه پژوهش حمایت از رساله ها و پایان نامه هایی است که بتواند بخشی از نیاز یک صنعت یا شرکت دانش بنیان را برطرف کند و بر این اساس حمایت از طرح های پژوهشی مسئله محور و کاربردی که قابلیت تجاری سازی و ورود به بازار را دارند مورد توجه قرار می دهیم.

برای حمایت از نخبگان و طرح های پژوهشی گروه پژوهش، زیرساخت و توسعه فناوری ستاد توسعه زیست فناوری چه اقداماتی را انجام داده است؟

در سنوات گذشته آئین نامه حمایت از سرآمدان حوزه زیست فناوری توسط این گروه تدوین شد و هر ساله ضمن فراخوان و اطلاع رسانی برای شرکت نخبگان، داوری مستندات و مدارک توسط شورای منتخب گروه صورت گرفت و مراسم بزرگداشت منتخبین توسط گروه برگزار شد. در سال گذشته آئین نامه حمایت از سرآمدان جوان حوزه زیست فناوری تدوین شد که جامعه هدف آن علاوه بر اعضای هیئت علمی جوان دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی، دانشجویان توانمند و پرتلاش نیز بوده است و بر این اساس در سال گذشته برای اولین بار از سرآمدان جوان حوزه زیست فناوری تقدیر و به تعداد ۱۰ پژوهشگر جوان علاوه بر جوایز نقدی، گزنت پژوهشی اعطا شد. هدف از تدوین آئین نامه و حمایت در این بخش تشویق جوانان پرتلاش و ارتقای توانمندی های آنان در حوزه های تخصصی زیست فناوری است.

تا به امروز چه تعداد از پژوهشگران ایرانی مقیم خارج از کشور و پژوهشگران خارجی جذب شدند و آیا از پژوهش و تحقیقات آنها استفاده است بیشتر در چه زمینه هایی بوده است؟

این گروه ضمن تدوین آئین نامه حمایت از پژوهشگران ایرانی مقیم خارج قصد دارد از دانش و فناوری کسب شده توسط این افراد در داخل کشور در قالب کارگاه ها، دوره های آموزشی و تحقیقاتی کاربردی و ... بهره ببرد. در این راستا ضمن فراخوان حمایت از این افراد موارد به اطلاع دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی نیز رسیده است. با این وجود تعداد تقاضاها در این بخش در دو سال گذشته بسیار اندک بوده است. همچنین تعاملاتی با امور روابط بین الملل ستاد در جهت تحقق اهداف این بخش صورت گرفته است.

برای مدیریت به هنگام نظام پژوهشی، توسعه فناوری و نوآوری های و ایجاد کریدور خدمات پژوهشی و فناوری این ستاد چه برنامه هایی را در اولویت کار خود قرار داده است؟

گروه پژوهش، زیرساخت و توسعه فناوری در طی یکسال گذشته طرح وب بیس کردن حمایت ها در راستای محورهای تقسیم کار ملی دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی را پیگیری نموده است. بر این اساس ملزومات و موارد و محتوای سامانه پیشنهادی اولیه توسط گروه انجام شده که به منظور تسهیل ارسال، دریافت و بررسی تقاضاها است. قصد داریم در سال آتی این سامانه را به شکل کامل راه اندازی کنیم تا بتوان ضمن حمایت یکپارچه، هدفمند و مبتنی بر ظرفیت های هر دانشگاه یا مرکز تحقیقاتی، اطلاعات جامعی از نحوه و میزان حمایت ها در هر بخش دانشگاهی و تحقیقاتی به دست آوریم و ضمن کوتاه تر کردن فرایند بررسی تقاضاها، با توجه به اصل شفاف سازی اطلاعات، حمایت های این گروه را به مخاطبین این حوزه اعلام کنیم.

برای توسعه و ارتباط تنگاتنگ بین صنعت و دانشگاه باید چه اقداماتی صورت گیرد؟

محور اصلی طرح تقسیم کار ملی دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی هدف اصلی راهبری این مراکز است با توجه به اهمیت کاربردی بودن تحقیقات، حمایت های گروه پژوهش مبتنی بر نیاز صنعت در قالب محورهای تقسیم کار ملی دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی است. در واقع هدف ما این است که در ابتدا فعالیت های دانشگاه ها و مراکز، در حوزه زیست فناوری متمرکز و مبتنی بر چند محور اصلی باشد. ضمن این که فعالیت ها مبتنی بر نیازهای صنعت باشد و در نهایت نتایج به دست آمده در صنعت مورد استفاده قرار گیرد و در صورت دستیابی به فناوری و محصول از طریق شرکت های دانش بنیان روند تجاری سازی و توسعه بازار آن دنبال شود.

ستاد توسعه زیست فناوری برای حمایت از شرکت های دانش بنیان چه برنامه هایی را انجام داده است؟

عمده حمایت ها از شرکت های دانش بنیان در بخش دیگری از ستاد توسعه زیست فناوری (گروه تولید، تجاری سازی و بازار) دنبال می شود و یکی از حمایت های اصلی این گروه حمایت از توسعه فعالیت های شرکت های دانش بنیان حوزه زیست فناوری در بخش های پزشکی و دارویی، کشاورزی، غذایی و دامی، صنعت و محیط زیست است.

انتهای پیام/